

Előfizetési feltételek:

Egy évre 6 ft. —
Fél évre 3 ft. —
Évnyagycs 1 ft. 50 kr.
Előfizető lehet csupán a kiadó hivatalnál B.-Gyarmaton.
A lap szállítani részére a nyílított vas-
utakozó mind a külsőben és a szerkesztő-
től is küldendők.

NÓGRÁDI LAPOK

HONTI HIRADÓ

politikai, társadalmi, s közgazdasági hetilap.

Hirdetések díja:

Öt házasos petit sor 5 kr
Helyeg minden beiktatásnál . . . 30 kr
Nyitólár garandó sora 20 kr
Hirdetéseket felvevő a kiadó. Nagyobb és többeszeri hirdetések jutányosan eszükölletnek.
Előfizetési pénzek, reklamációk és hirdetések a kiadóhoz intézendők.

A b.-gyarmati pénzintézetekről.

Azon forrongó eszmék közül, melyek B. Gyarmaton a három pénzintézettről szárnyra eresztettek, — van néhány melyet a sajtónak figyelmen kívül hagyni nem lehet.

Ez intézeteknek legutóbbi időben közzétett évi kimutatásai, különösen a takarékpénztár és régebbi czégu földm. ip. és keresked. hitelintézeté, mely legutóbbi közgyűlésén a „takarékpénztár is hitelintézet” czéget vette fel, — oly szép eredményeket tüntettek fel, hogy ez intézeteknek jól felfogott czéluk és szilárd alapokon fekvő szoliditások felett többé kétség fenn nem foroghat; ugyanazt állíthatjuk a „Népbank”ról is, melyben a legközelebbi (aprilis 2-án) tartandó közgyűlésen hasonló eredményekről fog meggyőződni az érdeklött közönség.

Sokan, kik a viszonyokat nem mérlelik, csodálkoznak azon, hogy egy 8-ezer lakosságú városban, három pénzintézet fennállhat, s hogy üzletét nemcsak a bevont részvényesek megalégződésével, de a társadalmi szempont szigorú bírálata mellett is — anyagilag felvirágozhatnak. —

A nagy nevű és elismertebb czégu „takarékpénztár” meghódította a vidéket, úgy hogy az B.-Gyarmat hozzájárulása nélkül is képes milliószerű forgalmakat övön fel-tüntetni; a „Népbank” abszorbeálja a polgárságot, a „takarékpénztár” pedig a b.-gyarmati tőkepenzesek bizalmával találkozott, kiknek soutenirozása kiapadhatlan, s a tőke mai szerepéhez képest hitel képességére nézve megingathatlan; a bizalom pedig a részvényesek részéről oly nagy az intézet iránt, hogy meg vagyunk győződve, ha a „takarékpénztár” részvényesei a mai napon kimondanák, miszerint 127 fton álló részvények 200 frtig kiegészítésének a hátra lévő 72 frtot 3 napalattőkepenzes részvényesek minden fenakadás nélkül kifizetik.

Ezeknek dacára az intézetek általában az egyletek felvirágzása, elismert neve és nagyobb terü működése sokszor nem az intézménynek ok és szükségszerű fennállásában; de azon egyéneknek, kik az intézmény élén állanak ügyességében és fáradhatlan buzgalmában találja magyarázatát. — Van egylet, mely gyöngö institutiódacára a vezető erélyessége és ügybuzgalma mellett képes szép eredményeket felmutatni; de az egyes személyek ki vannak téve a változtatásnak, elhagyják a helyet, melyet áldásteli munkássággal töltöttek be, s a további működést, az intézmények pezsgő életét és kifelé hatását eltávozásuk által egyszerűen tönkre teszik, intézménynél pedig, mely ok és szükségszerű fennállását tökéletes szabályokkal biztosította a személyekben való változás rázkódástát soha sem fog előidézni.

Vannak továbbá események, mint például dédelgetést kívánó társadalmi bajok, melyek bizonyos intézményt mint segédesszözt feltételeznek; megszűnven azonban az események, az intézményt feleslegessé teszik.

Noha mindenki meg van győződve, hogy a három pénzintézet megingathatlan szilárd-sággal dicsekszik s hogy mindahárom a közjó felé irányozza mesterkéletlen üzletét; még sem lehet figyelmen kívül hagyni ama intenciókat, melyek a három pénzintézetnek ket-tőre való devalválását czélozzák.

Am egyesítés körül két indítvány forog szönyegen; az egyik, mely a „Népbankot” a „takarékpénztárral” akarja egyesíteni; a másik, mely a „népbanknak” a takarékpénztár és hitelintézet feloldását véli legűdvösebbnek.

Az első eszme akkor bukant fel, mikor Reményffy Józsefet takarékpénztári igazgató-

nak választották mert ama hitben éltek a részvényesek hogy a „Népbank” egyet csak Reményffy József vezetése alatt tarthatja fenn magát, s így ha Reményffy elhagyja az egyletet, hol vesznek vezetőt, ki helyébe léphetne, — s az egylet ügyeit oly tapintattal tudná rendben tartani, mint ő tartotta?

(Folyt. köv.)

Levelezés.

Borsos-Berinke, febr. 28. *)

E sötét bolygón vannak egyéniségek, kiknek azért jutott életük gyakrabban felzajlott tengerén: hanyatás, küzdelem; hogy a zavartalan jölet, derengő szerencse ölen elne puhuljanak. Habár annyi örömet éltem volna is meg eddigi életem folyamában, hogy róza fátyolon keresztül olvashatnám azoknak gazdaságát; szemben a fölöttem elvonult többféle fergetekkel be kellőnek akkor is vallanom, hogy nehézségekkel, küzdök annak eldöntésében: az én egyéniségem, szintén nem egyike-e ezeknek? Utóbbi bajaim csoportjának sötét habjaiban is oly pogányul megflörtözötték itteni működésem 3 évi folyamata alatt, hogy ha kissé szödelgő fővel, s hűt tudatos remegő kebellem bírok, mint vízparti gyengécskék, habok alá moritók. Ha nem hát: alios ego vidi ventos, prosperique procollas! Elég szerencsés lelkiérem birtam, eddigelé mindig Horáczál, a classicus költők ragyogó tehetségű, kitűnőségével tartani abban: rebus in arduis facile est consequere vitam, Joniterille facit qui miter esse potest. Kőnyű az életet megvetni bajokban, hősnök nevezem azt: lenni kitűnő nyomor.

Erre utal maga a józan philosophia is; és nem azon gyávaságra, mely az élet sokszor elkorlított bajai koroszeivel szemben, hős nagy léleknek keresztelt öngyilkosságokban culminál.

És ez az ádáz kurucz újbaj, nem kevesebb mint az hogy 3 évek kinos során keresztül, a mi egy becsületes embernek, ki hivatása teendőiben szívódban felmelegült vérről, a lelkesülés feszítésének érzetével orviban, futja kitűzött, választott pályáját nem kis fájdalom 3 évek hosszú során keresztül mondom: panaszos, többször átkos kenyeret ettem; bizonyos atyafiaknak híveim között, rovásomra titokban ült, fűzött gyönyörű gazdálkodások mellett. Minek közlésére főképp sorosimnak intő orvoslát, ezennel alkalmat veszek, elég szomorú; de azért is egyúttal, hogy a megyei publicum, maga a megyei hatóság, vissza élésüket kíméletlenül sújtani tartozó tek. alispáni hivatal is figyelmessé tétessék: minő gazdálkodások folytak a községekben a szegény, különben is elég adót fizető nép bűnsé zsarolása, sarcolásával.

Tudva levő dolog, hogy a plébánosok jövedelmének contigensét, fő részét, nem mindig s nem mindenhol a földök teszik, hanem a helyi határok egy más nagyobb productumából pótoltatik az. Így e vidéken, mint nálam is, a törvényes erővel bíró visitatio canonica alkalmával megalapított évi jövedelmek között, a csekély 22 hold föld jövedelmének pótlásul erdőekben gazdag határunkban 24 ölla ajánlatot meg a hívek által évenként a plébánosnak. A visitatio canonica alkalmával a kölcsönösen kötött szerződést ellen őrizték; az illető megyei püspök, a plébános és a megyei hatóság a hívek, lakosok részéről, hogy sem az egyik, sem a másik szerződő fél rövidségeit ne szenvedjen. Ezt a 24 öllát a plébánosnak 3 években keresztül, hogy itt apostolkodom, minden új év közöledtével felhagyatták panaszolták a hívek: átkozva nem egyszer ósapaikat is, kik oly sok pénzbe kerülő szerződésre léptek egykor a pappal.

Ez a panasz, átkozódás, mindég sötétlő terhes felbő volt felettem eddig vagyis az 1876 év előnapjának elküzedeléséig. Ugy, hogy fölöttem, körülöttem január hóban dörgött, villámlott leginkább, akkor, midőn híveim a dörgések villámok félelmétől menten: vigan költögettek el a legjobb falatokat, s mert itt bor is meglehetősen terem, hajtogatták a kanecókat: sürűn élteve amúgy hajból a papot, ki nekik oly sok pénzbe került. Holott egész esztendőben soh se sücs semmi baj plébános és hívek között. Nem is lehet: teendőinek pontatlan hanyag. hánydido hánydoda végzésével a plébános erre soha alkalmat nem szolgáltatván. Ezekhez vizsgálat, jutalmazó ráadásul a fát úgy adták ki mindég, hogy mindjárt első esztendőben új plébánosok beneventálásul 24 öllél, 1 öllét kivéve, 4 öll hiányzott; amint ezt a szomszéd N.-orosi m. uraság

*) A levél, bár az alanyi panasz hosszú nyulik s nem ment az egyéni helyi-helyi érdekes címerengéstől, közöltetik a benne foglalt súlyos vád miatt mely a berinkei hatóságnak szól.

Berehtold gróf főerdész által, egy gazdasági jelenlétben törvényesen megvizsgáltattam, arra kérve őket, miszerint a vizsgálatot lelkiismeretesen minden logikából kedvezés nélkül a plébános vagy hívek részére úgy ojták meg, ha ez a czudar család bíróság előbe is fogna után még kerülni, a vizsgálat eredményét esküvel is lehessen pocsestelni. És a jelentés részéről csak is a huzavonóbírák, előjárók azon, mint a következtetés szomorúan igazolta ravaszággal teljes könyörgésekre maradt el, hogy jövőre semmi hiány sem lesz a fakidásánál.

Azonban tapasztalva kikkel van a farizosai házassággal, bánásmóttal szülő előjárókkal dolgom kiknek mint a jelek mutatták köve kell vala jövőben binnem, működésem, plébánoskodásom második évében 1874-ik évben odaállottam a fa összerakását rendező előjárókhoz magam is; amindőn is, nem kis előszőr tonpa később kitűnőbb oly zugásokat kellett hallanom miszerint úgy, ha a plébános pláne maga rendezi a fa kiadását, épen nem győzik kiadni; ha hogy 24 öllél, nem kaphatnak el ismét, legalább 5 öllét. És dacára személyes jelenlétemnek a 24 öllát úgy adták ki még is, hogy midőn 12 öllét egy helybeli kereskedőnek eladtam, 2 öll követeléssel állott elő midőn magánál azt összerakattam rendezem, mely követelésétől el sem is állott. Végre ez év január hava derekán a hogy az öll fát hordani kezdetek, előre bejelenttem a bírónak: miszerint én, a ki másét nem kívánom, magamét pedig nem engedem: végre meg kívánom, hogy fátam úgy adják ki, hogy a hiány megtérítését kiegészítését az öllék számanak többé ki nem kerülök. A mely figyelmeztetés után, tördig erő hóban bár, oda állottam újra, a bírák mellé: megüszendő hogy fognak ismét a papéból sáfarkodni.

A határozott, nyitl, bátor fellépésnek egy megsemmisült, szomorúsággal vegyes örömdús következtése lett mind a lelkeben évenként el el boruló plébánosra ilyenkor, mind a vérszopó fizetéssel megterhelt zűgő hívekre: végződven rögtön a helyszínbe a szűnni nem tudó keserű panaszos állatánis rövid megvizsgálása azon a hívekre mindég ártalmas gazdálkodás eredmények kitudásával: hogy míg az előjárók a plébánost esalták a nép szegénységére állnak hivatkozással; mert a berinkei nép lényen igen szorgalmas és takarékos nem mondható épen szegénynek — a deputátumokból mindég elengedéseket kunyorálván; azalatt a híveket rabló módon megrótták az úgy nevezett hífellekezeti felpénzkivetésével, a lelketől járóval. Ugy, hogy az 1875-ik évben is, több mint 200 frtal többet vetettek ki a lakosokra mintán 400 frtnál jóval többel terheltek meg őket; holott a plébános, kántortanító összes deputátuma 220 frtnál nem mén többre.

Történt pedig ez január 15-én, egy szombati délután amikor is a következő nap vasárnap jövén közbe 17-én érdemben a község házánál üsszótóult házasságkötés után magához térni aligtudó elkecsoredott lakosság: egy a felpénz volt kivétele körül rablások megvizsgálására bizottságot nevezett ki; előre a plébánost nevezvén, kérvén fel személyemben. A vizsgálat azóta egyre tart: de mert több évi kivételségi megvizsgálása forog szönyegen, s közben a bizottsági jegyző tulhalmozott gazdai teendői végett lekötözött, s az elnök maga is többféle igénybe vétetve folytonosan nem működhetünk, egyelőre annyira haladtunk, hogy 62 król egy lélek után, 47 kr-ra olvasztattuk le az 1875-ik évre járó felpénzt, a mit az években keresztül mindég jobban sarcolt lakosok, már magában is ujjongó örömhálával vettek. E mellett biztosan látjuk, tudjuk eleve: hogy ha az ezen úgy rondes kerék vadgásába zökkenetnek vissza, jövőre 30 krt sem fog kitenni egy lélek után járó felpénzi összeg. Holott a lakosság a mult év végen a 62 kr. kivételésénél felzárduktan azzal vizsgáztatott meg a bírák által: hogy az 1876. évre 1 frtnál is többet fognak fizetni egylélektől; nem ugymondták „a papot nem győzzük fizetni” meg vizsgáltak az 1874. évi kivételeket is, melyeknél eddig 180 frtnál nagyobb differentiát foleztünk fel. Hogy a még forrongó évek kivételének megvizsgálása körül is szarvas hibákra népet nyomorító gazdálkodásra fognak bukkanni, előre következtetjük az eddigi megvizsgálások nyomán.

Es ha egyszer készen leszünk az átvizsgálások eredményével, közöltetni fog az, azon fabricával, melyben a bűns kivételek történtek. Érdekes lesz, mint fogják a vizes pokróczot egyik a másikra teritgetni a ezinkosok közül, miután a bűns részesei között eleve is mindenki ártatlannak hirtudolgeti magát, főképp a műszimadára szövető benezegők leginkább, azt allegálva hogy ok semmiért sem felelősek.

Egyéb iránt meg kell itt jegyezni minden notáni gyannúsítások kikérnlése végett, miként a többször említett pénz kivétele s a deputatumi tárgyakért kivetett ár számitásai nem a község házánál a községi jegyző által a községi összes előjárók jelenlétében, az illető járási szolgabírói hivatal tudtával, megörösítésé-

val történtek, hanem egészen más, hivatalon közegek fabrikájában készülték. A minék többé történni nem szabad, történni nem fog. Erős lévén bennünk a hit, hogy csak e feltűné, de igaz való közlése után az illető romboló gazdálkodásnak: az illető szolgabírói hivatalok, maga a megyei legfőbb hivatal szemel a tek. alispáni hivatal, szigorúan fognak őrködni jövőben hasonló visszaélés nagy remények szabadulása felett.

Annyival is inkább most a rendes közéleti számításoknál is a volt bírák annyira nem tudnak csak itt is számot adni a közéleti jövedelmekről, hogy a fordításról: hogy e f. hó 16-án megyei tiszti ügyoszt volt kénytelen kérni a közéleti képviselőség a labirintus számítások szigorú megvizsgálására; a bírák, csúf szemrehányások között egyik a másikra háritgatván az elszámoltakat. Pedig a sikasztások száma maroknál fogható, hanem gazdája egyiknek sem akad, mélyen hallgatnak.

Es sok felületesen dolgozó hazafi daczára a nép alsó rétegében is meg döbentett elharapozott lelkiismeretileg ily féle számítás bűnöknek, elégnek biszi a családokban azon nevelést, mely abban a külső illendőséget megörjia, távol minden vallás erkölcsi meleg érzelmekre fektetett nevelés nélkül . . . mi nélkül Róma elvész a rabigába dől, és minden más nemzet megsemmisül.

A modréból kicsapott ár elsőpri a legszebb vetések aranyló kalászeit: a vallás, viszáll nélküli feketesztett nép földi poklot idéz elő, mitől óvja meg az ég vajdó szegény hazánkat!

Utainkon a közsegekben, mint kün, nem járunk már magas hófalak között; nem gyönyörködünk a fák borzástán szép szamamarájában; nem halljuk már az ezekből felolvadt zúgva vágató áradások sem. Lágyulni kezd az idő, főképp déltájban melegedvén fel a levegő. Hanem a mindent ellető napnak ragyogó tányérja még mindig hamvas felhők között bujkálván: opodva várják kertészek, gazdák, mikor sürgőhetnek, foroghatnak már kint mezej, kerti munkájoknál; izzó fáradságok után egy oly bővebb természetű áldásosabb esztendő a jobb órát várva mindennek; a mi a magyart nem egyedül képes legbiztosabban kikalauzolni a tönkrojtás hiányából. Főképp ha annak a magyar banknak, szabadabb vámnak is, eljönne végre rég óhajtott boldogabb országa. Igyekezzenek ott fent az illetők érte, hogy megadja a monarchiának másik fele . . . Adja isten hogy így legyen!

Nem hagyhatom itt megemlítettlenül azt sem: miszerint én hűveimet a nemzet gyászához, a büjt első betének szombati napjára hivatam össze főök egyháza-imból is. Akarván, hogy az eddig erdőben favágás körül sürgött forgott nép, akkor, midőn még a szőlők nyitása és szántás ideje be nem következett, munkaszünet idejében tömegesen legyen jelen azon egyik legnagyobb magyarnak gyászszüneti megadásán: a ki életében összefoglaló drága kő lévén: fejedelemsé és nemzet között, mindenkinek halálját dősen érdemelte ki.

Jaczkó Károly,

Losoncz, 1876. március 8.

A losonczy ág. hitv. ev. gyámintézeti nőegylet, mely fenn állása óta főgondját az ev. árvagyermek nevelésére, lakoltatására, könyv- és ruházat, és élelemmel való ellátására fordította s a mellett többször segélyt nyújtott ev. tanodák építéséhez s tjabban

is 1000 frt. azaz egy ezer forintot o. ért. ajánlott a Losonczon épülő ev. leányiskolára, ugyancsak ezen leányiskola javára folyó évi február hó 26-án sorjatekkal egybekötött táncmulatságot rendezett. — Ezen táncmulatság (rendezése) tervezése, kezdeményezése és a bál sikerének a sorjatek tárgyainak összegyűjtése által való biztosítása a nőegylet igen tisztelt, buzgó elnöke, Pokorny Sándorné ó nagysága érdeme. — Az ó közbenjárásának sikerült megnyerni azon kisasszonyokat is, kik páratlan buzgalommal gyűjtötték város szerte a sorjatek tárgyait úgy, hogy 334 tárgy gyűlt össze s azon felül többen még pénzbeli adományokkal is elősegítették a jótékony célú táncmulatságot. (Pénzben 50 frt gyűlt össze.) A tárgyak gyűjtésében kiültek: Terray Irma, Balázs Emma, Kristóffy Margit stb. kisasszonyok, a kiknek szíves közbenjárása folytán a losonczyi t. bűlgyek sok értékes tárggyal gazdagították a sorjatekát. — A kegyes adakozóknak úgy színte a buzgó gyűjtőknek ezennel nyilvánosan köszönetet mondanak szíves nagylelkűségükért.

A bálbizottság férfi tagjai: Pokorny Sándor elnök, Draskóczy Ede, Draskóczy József, Sánta Zsigmond, Steinhöbel Lajos, Hirschner Daniel, Stymmel Béla, Matulay József Sztolár Adolf és a titkár működését a nőegylet jegyzőkönyvileg kifejezett köszönettel jutalmazta, mintán az említett t. urak gondoskodása folytán a bálterem egyszerűen, de kellőleg diszített, a táncmulatság ügyesen rendezett, a tárgyak kisorsolása kellő rendben történt s kiszolgáltatása pontosan eszközöltetett.

Köszönetet szavazott továbbá a nőegylet a pénztárnál hiven teljesített szolgálatért Tonka Pál, Bukovszky János és Hodlik Imre (egyházi gondnok) uraknak.

A kedélyes táncmulatság, melyen 42-50 pár táncolt, kiválólag kiviradtig tartott.

Az összes bevétel 548 frt 40 krt. tett, a kiadás összesen tett 184 frt. maradt tehát tiszta jövedelem 363 frt 42 kr.

Mi is ezennel tisztelettel hozatik a sorjatek és táncmulatság iránt érdeklődést és kegyes jó akaratot támasztott t. közönség tudomására.

Kelt Losonczon 1876. március hó 7-én.

A losonczyi ev. gyámintézeti nőegylet titkári hivatala.

CSARNOK.

Voluméter, új phisiologiai apparátus.

(vége.)

Mindamellett a mi hozzájárulásunk nélkül is és látszólag külső okok nélkül láthatni a vizoszlop rögtön hanyatló mozdulatát, melynek eredetét nem vagyunk képesek azonnal felfogni. Minthogy figyelmünk most föl van iktatva, halljuk, miként jó fel a lépcsőkön a házunk valamely lakója; az alsó jobban halotta mint mi, a háskapunk éjjel történni szokott szükségképi megelőző felnyitását s bezárását. Mind ezen esetekben az ó érzékei mathematicai biztonsággal vették fel a külső benyomásokat s jelezték azokat az apparátuson. Az alvó tehát látja, hallja, érzi a külső benyomásokat, melyek azonban tudatra nem vergődnek, hogy ha nem tulerősek.

Érdekes az álom vizsgálása a kísérlet közben. Nem csupán az alvó ábrázata és mozdulata látjuk,

hogy álmodnia kell; a vizoszlop is világosan regisztrálja szabálytalan ingadozását által az álom benyomásait, idejét és időtartamát.

Ezek azon általános észleletek, melyek előnkbe tárultak az alvás közben; ezekből már most megfogható biztonsággal következtethetjük, hogy a tovább folytatandó vizsgálódásnak az alvás és álom természetéről a legérdekesebb fölvilágosításokat fogják adni.

Az alvás alatt tört vizagálódások és kísérleteknek még érdekesebbek tulajdonképp az ébrenlét közben tapasztaltak; mert a legcsendesebb lelki változás is meglatzik az apparátuson. Gondoljunk emberünk ébren állapotban csendesnek fokozott nyugodt lelki kedéllyel, mire azért van szükség, mivel minden kedélyindulat az apparátuson, a vizoszlopnak általt előidézett ingadozása következtében, zavarni fog. És akkor csak azon kis oscillációk, szívverés és respiráció által okozva, láthatók. Adjunk fel neki most egy számtani feladatot, pl. két számnak a szorzását vagy fordítást valamely idegen nyelvre, vagy nyelvből: ugyanazon pillanatban, melyben a fokozott gondolkozási processus kezdődik, láthatni a vizoszlop visszahanyatlását és az addig tart, míg a feladat meg van fejtve: az előbbi rendes állapot után követő idő múlva ismét visszatér.

Ebből az constataljuk, hogy a gondolkozási processus alatt a vétagokból vérnek elvételni és a test egy másik organumának átadatni kellett. Az alvásnál az ellenkező viszony volt tapasztalható.

Melyik tehát azon organum, mely a gondolkozási processus és egyéb lelki izgalom alatt a vért felveszi és azt az alvás alatt tovább adja?

A fentebbi körülmények után, melyek bizonyos lelki fordulatoknak, a vizoszlop fel és lemenésével való összefüggéséről szoltak, csak az agy lehet, mely egyedül székelye a tudatnak, azon organum, mely a vérnek átadása vagy felvétele által tett területén ama változatokat előidézi.

Tekintve az alvás alatt tapasztalt tüneteket, joggal következtethetjük tehát, hogy az alvás mélysége és az agyból a test területére küldött vérnek tömege közt bizonyos arány áll fenn és hogy a vérnek vizáramlata, ennek kisebb vagy nagyobb mérvé szerint felalvás vagy épen ébredést is jelent.

Másrészt qualitative és quantitative mérhetőleg kimutatható az apparátussal, hogy minden izgalmasabb gondolkozási processus közben, a testnek területéről az egy felé sokkal erősebb véráramlat tölti össze. Ki ne emlékeznék itt ama forró fejre és pirult arcra, melyet valamely nehéz probléma megfejtése, vagy egy vizsga izgatottsága közben nyertünk?

Az agy dolgozik; azaz gondolkozik ugyan mindig ébren állapotban és mindenki, a ki önmagát vizsgálja, tudja, hogy egyetlen gondolatment momentum sincs az ébrenlétben; és csupán fokozatosan erősebb gondolkozás igényel fokozatosan nagyobb véráramlatot. Folytatunk tovább elméletünket, mely azt mondja, hogy a legmélyebb alvás (az apparátus észleletei szerint annak kezdeténél) álom nélküli, mivel az álom mindig némi gondolkozást tételez fel és a gondolkozáshoz szükséges vértömeg az agyban hiányzik. Csak a vérnek fokozatos visszatérésével az agyba lép be a felalvás s ezzel megvannak adva a félgondolkozás, vagyis az álom feltételei. Hogy az álmok az alvónak érzékeire való különféle benyomások szorint idézethetnek elő, azt ismét az apparátus bizonyítja nekünk; mert minden érzéki benyomás az alvás alatt némi vért taszit az agyba és ha elég tartós amaz

KÜLFÖLDI LEVELEK.

„Unter den Linden“

Berlin.

Pertze hogy a hallgatásnak vége volt. — Náci barátom egész szenvedéllyel kezdte vitatni, hogy ez neki szolt: s én csak a tréfa kedvéért sem állhattam meg, hogy ne opponáljak. — A mi igen természetesen nem egyeztünk meg, s az eldöntést a jövőre bízuk.

Mánap azután eldült a koczka. — A finom borítékra hajszál vékonyágú botokkal az volt írva „an den Herren mit Stock“. Náci barátom séta botot bordott.

A couventben egy levél volt az „égő szerelemből“ Nagy volt Náciának öröme. De minden igyekezte — hogy megtudja ki legyen „ő“ — hiú vala. Hetek múlva, nem tudom hanyadszor megisméltük sétánkat.

A finom két tulajdonostól azóta semmi jelt sem vetitünk. Náci mindig türelmetlenebb lett. A boldogság boldogtalanná tette őt. Remény s kétség között nem maradt egyéb teendője, — mint belekapaszkodni az utolsó deszkaszálba: bizott a jövőben.

S ime a kis boríték ismét repült be a levegőben. Náci möhén nyult utána; de okosabb nem lehetett belőle — mert a couventben csak egy zöld rózsá levél volt.

Egy rókaprémés telt arcú alak ment el mellettünk: ugyan e pillanatban csapódott be egy első emeleti ablak — mely alá két tükör olyképp volt elhelyezve, hogy az ablaknál ülő kényelmesen szemlélhetto a fal alatt cimenőket, anélkül hogy valakitől észreveteneék.

Azonnal úgy véltem, hogy ezzel megeltem a dolgot nyitját: a leány a tükörből szeretett bele barátomba. — Mánap egy fiatal ember jelent meg Náci mellé, a házasszonytól tudakolta Náci nevét és viszonyait, s miután háromszori kérdés után biztos tudomást szerzett arról, hogy nem német, de magyar, — távozott.

Nemsokára megtudtuk, hogy abban a bizonyos házban H. banquier lakik szép nejével s még szebb

leányával, most azonban rögtön elutaztak — bizonytalan időre hová? senki sem tudott róla . . .

— A hársfák alatt néhány sátor van felállítva — melyek egy részt nyáron frissítőnek szolgálnak, másikában pedig Berlin bot ipariája kínálkozik termékeivel az argumentumokat kedvelő közönségnek.

S a bot gyártókra — mióta a botok a bürzén oly közvetlen érintkezésbe jöttek a nyereszkező világ hátsó részével — Berlinben jó idők járnak.

A honger alakú oszlopokon aztán tudomást vehetni, hogy a „lustige Berlin“ ma hol és hogyan fog mulatni. Az oszlopokra ragasztott legkülömbözőbb színű és nagyságú plakátok a legkecségtetőbb szórakozást ígérk — estére.

Két csinos leányka megáll az oszlop előtt — s válogat az étlapból.

— Színházba menjünk?

— Hadd el kérlek, az nekem már unalmas.

— Hát az operába?

— Oda se!

E közben két gavalér közeledik az oszlop felé és szintén megáll. Az egyiket — ha színes siphája nem árulná is el — összevagdalt arcából meg lehetne semerni hogy „bursch“. A másik egy finomabb rokonfaj — monoklijáról s két deciméter hosszú botjáról megítélhetni hogy „dandi“.

A lyánkák folytatják beszédüket.

— Menjünk talán egy bálba.

— De melyikbe?

— Ha szabad volna ajánlatommal szolgálni én a . . . t ajánlanám, vető oda minden megkérdetetés nélkül.

A lyánkák meg nézik a két fiatal embert.

Az ajánlatot elfogadják. S miután kegyesen megengedik a szíves tanácsadóknak, hogy ők is ott megjelenhessenek — kiki utjára tér.

A „bursch“ még ilyen szárazon nem távozott egy csata színhelyéről . . .

A sort Berlin legszebb része zárja be.

A király és koronaherceg lakásai, az egyetem, s az opera méltó diszei a fővárosnak.

A király laka előtt nagynak nevezett öse Frigyes sikerült lovas szobra áll — oldalán ott függ

a nagy királynak történelmi nevezetességű botja — mellyel ha — úgy kellett — első ministerét is meg — meg tapogatta, — elismerésül fáradozásáért . . .

A sor napjában kétszer áll fénypontján, reggel a király sétatálmával — és este mikor a közönség az operába gyűlekezik.

A „hotel du Nord“ a tisztek vendéglője — kik közül aztán egyik sem mulasztja el a kapuban legalább annyi időre megállni — mig keztyűjét felhúzza.

Az agyhangúságot ezen — és néhány végig sikló szánka csörgésén kívül mi sem zavarja.

S ha este egy elkésett mulató erre felé veszi utját, az úras tér úgy kong lépésétől, mintha a haranghoz denevér csapódik . . .

Komló.

„Az olúzott ifjú“

(BESZÉLY.)

Irta:

Gonda László.

E tavasz kezdetén, úgy majus közepé körül egy 20-22 éves szomorú és igen megnyerő arcú nyulánk termető, szőke-göndör-hajú ifjú sétált le és fel, mely gondolatokba merülve, a pesti Corsón, egy pillantásra sem méltatva a mellette hullámozó néptömeget, hanem hátra téve kezét, szeméit a barna asfalt-burkolatra szögezve és haladt tovább, megállapodás nélkül. —

A nap lemenőben volt és vér vörös sugarait lövelé szét a budai hegyekre, melyek bíbor színben ragyogtak.

Gyönyörű tavaszi alkonyat volt, mely ezer meg ezer sctára vágyót csalt ki a szabadba, élvezni a rögen várvavárt enyhé időt, mely ez évben valóban igen későn kezdődött.

Szükségtelen is mondanunk, hogy nem egy pesti szép nő hagyta oda téli meleg szobáját, és nem egy sovány szerelmes, ki titkon opod, került e kedves és a fővárosiak által annyira látogatott helyre.

A fiatal ember, midőn a görög templom elé ért, vissza akart újból fordulni, de mielőtt meg for-

(folyt. köv.)

Hirdetmény.

Alulírott értesitem a t. cz. közönséget, hogy **Kristóffy Mór** elhalálozása folytán, „**az első magyar általános biztosító-társaság**“ ügynökségével megbizattam, és ezentul ugy a tűz- mint jég-károk elleni, valamint az életbiztosítási bejelentések nálam eszközölhetők. Lakásom és czim-táblával jelzett ügynökségi iroda saját hazamban a zárda utcában.

B.-Gyarmat, 1876. martius 11-én.

BAINTNER OTTÓ

b.-gyarmati birtokos,
mint az „első magyar ált. bizt. társ.“ ügynöke.

Van szerencsém a t. cz. biztosító közönség tudomására juttatni, miszerint „**az első magyar általános biztosító társaság**“ kerületi ügynökségének vezetésével megbizattam, s működésemet már meg is kezdettem.

Felkérem egyszersmind a n. é. közönséget, kegyeskedjék bizalmával megajándékozni, igérven a legnagyobb pontosságot.

Gazdik Lajos.

Meghívó.

A „b.-gyarmati polgári önségélyező egyület“-nek folyó 1876. évi aprilis hó 2-án délelőtti 9 órakor, a b.-gyarmati városház üléstermében tartandó

rendes közgyűlésre.

Tárgy:

1. Az évi üzletjelentés.
 2. A számla és mérleg végleges vizsgálata.
 3. A felosztandó osztalék megállapítása.
 4. A választmány vagy részvényes tagok által alapszabályszerűen előterjesztett javaslatok.
 5. Az igazgató és aligazgató általános, az igazgatósági tagoknak és a felügyelő bizottságnak viszonylagos szótöbbségeli megválasztása.
 6. Az alapszabályok módosításának tárgyalása.
- Megjegyzés. A tagok által tett indítványok a közgyűlésen csak akkor tárgyalandók, ha írásba foglalva a közgyűlés előtt legalább 15 nappal az elnökségnek be nyújtattak, s ha a közgyűlésen az indítványozón kívül legalább is 10 szavazatképes tag az indítvány tárgyalását kívánja. (a. sz. 52. §.)
- Azon t. cz. részvényesek, kik e közgyűlésen szavazati jogukat gyakorolni óhajtják, részvény-igazolványukat az intézet hivatal-helyiségén B.-Gyarmaton, márczius 20-ig délelőtti órákban elismervény mellett letéteményezni sziveskedjenek.
- B.-Gyarmaton, 1876. márczius hó 7-én.

Az elnökség.

Bérbe adatnak

april hó elsejétől a Csörföly-örökösök tulajdonához tartozó b.-gyarmati lak- és mellékházak, és beltelek. — Bővebben tudósít személyesen

a gondnok

Pajor István,
B.-Gyarmaton.

Losonczon K.-Karsában egy jövedelmező ház szabad kézből, vagy april hó 3-án önkéntes árverésen elfog adatni. —

Bővebben lehet értekezni

özv. **Fekete Beniam** aszonnyal
Losonczon.

Uj mérlegek,

nevezetesen: deczimalmázsák 6 féle alakban, különböző nagyságu karos mérlegek, rudas mérlegeket elad, valamint régi mérlegeket ujakká átalakít

Tajthy Imre
lakatos mester B.-Gyarmaton.

Hirdetmény.

A Losonc város belpiaczán, kereskedési célra alkalmas helyen fekvő 415. számú telek és azon épült 1 bolt, 10 szoba, 3 konyha és 1 kamarából álló ház f. 1876. évi márczius hó 22-én délelőtti 9 órakor a losonczy városháznál tartandó önkéntes árverésen, 9000 o. é. frt. kiáltási ár mellett eladandó. A részletes árverési feltételek Losonc város főjegyzői hivatalánál megismerhetők. — Losonczon, 1876. mart. 7.

Rózsa Miklós, tulajdonos.

Hirdetmény.

Balassa-Gyarmaton Klapka (kiskid) utcában a megyeház mellett fekvő 54. szám alatti legközelebb leégett ház beltelkével, pinczével és kertetel együtt f. évi márczius 16-án reggel a helyszínen tartandó árverés után készpénz fizetés mellett szabad kézből eladatni fog. Mely árverésre a venni szándékozók meghivatnak.